

[Hans Thyge Jacobsen.]

Lovgivningsomraade unddraget den politiske Kamp og faa Drøftelserne her taget væk fra den Taage af Lidenskab, som altid opstaar der, hvor vi kæmper politisk. Efter alle rettænkende Menneskers Opfattelse bør den politiske Kamp slet ikke foregaa paa dette Lovgivningsomraade, den bør langt snarere foregaa paa det erhvervspolitiske Lovgivningsomraade. Her bør vi kunne samles i Arbejdet for at faa Fremskridt gjort, som vil være til Gavn for vort Samfund i alle dets Led og Dele. Her bør vi kunne samles til Arbejdet som til en politisk neutral Opgave. Derfor glædede det mig saa overordentlig, at den højtærede Socialminister indbød til Arbejdet under disse Auspicier, og jeg tør sige, at vi vil gaa ind til Arbejdet loyalt og ivrigt, om det kunde lykkes os at følge den højtærede Ministers Indbydelse og faa et virkeligt Fremskridt præsteret paa dette Lovgivningsomraade. Maaske maa jeg have Lov til, siden det lader til, at vi her er ved at nærme os til hverandre i Opfattelsen, at gøre et Forsøg paa ligesom at faa gjort rent Bord med Hensyn til de agitatoriske Vildfarelser, som har fundet Sted fra alle Sider i de forløbne Aar.

Det, som det gælder for os at være enige om, forekommer mig at være Begrundelsen for den sociale Lovgivning. Er vi først enige om den, vil vort politiske Liv ogsaa vinde i Sundhed, thi megen Usundhed i vort politiske Liv stammer efter min Opfattelse derfra, at vi ikke klart og tydeligt er blevet enige om, hvorledes vi skal begrunde Statens sociale Foranstaltninger. (*Fraenkel*: Det er rigtigt!). Hvis vi altsaa vil opstille dette Spørgsmaal om Begrundelsen, forekommer det mig, at vi maa kunne blive enige om, at Begrundelsen kan ikke hentes ud fra den naturhistoriske Tilstand, som nu er Menneskelivets. En saglig, det vil sige bl. a. en uæstetisk, Betragtning af Naturens Liv vil tydeligt og klart gøre os opmærksomme paa, at ude i Naturen gælder den stærkeres Ret, den svagere har ingen Ret. Naturhistorien er Historien om Ubarmhertighedens Princip. Det er jo da ogsaa i god Konsekvens heraf, at man fra Retsforbundets Side — det nyeste Forsøg paa at opstille et politisk Program paa rent naturlige og naturretligt Betragtninger — har foreslaaet en fuldstændig Afskaffelse af Statens sociale Forsorg. Man foreslaar ikke, at det skal ske i Dag, for man er ogsaa fra Retsforbundets Side i nogen Maade virkelighedstro, men man foreslaar det i Princip. I det hele taget vil det for enhver liberalistisk Samfundsopfattelse være mere end vanskeligt

at præstere en Begrundelse som den, vi her taler om. Lærdommen om Kræfternes frie Spil er jo i saa Henseende et Udgangspunkt, fra hvilket jeg ikke øjner nogen Udgang.

Lader det sig saa gøre at udlede Begrundelsen fra den *Kendsgerning*, at mangfoldige Mennesker, vistnok de fleste heldigvis, erkender sig samvittighedsforpligtede til her midt i Naturlivet og stik i Modstrid med Naturlivets Love at være barmhertige? Hvorfra en saadan Erkendelse stammer, kan jo i denne Forbindelse være ligegyldigt. For nogle er det Kristendommen, for andre er det en vistnok af Kristendommen afledet Humanitetsfølelse, men det er jo det samme, hvorfra Begrundelsen kommer. Det, vi skulde undersøge, er dette, om Barmhertighedsprincipets faktiske Tilstedeværelse, saa irrationelt det nu end er her midt i det naturhistoriske Liv, lader sig bruge som en Begrundelse for Statens sociale Lovgivningsforanstaltninger. Man bruger det, mange bruger det, og her staar vi ved det Punkt, hvor jeg synes, vi skulde se at naa ud i det aabne, frie og friske Vejr.

Jeg erindrer fra sidste Rigsdagssamling to typiske Tilfælde. Det var det ærede Medlem Hr. Holger Larsen, som, da vi behandlede Spørgsmaalet om forhøjet Bidrag til Arbejdsløshedsforsikringen, udtalte, at han ikke kunde forstaa, at nogen Præst i vor danske Folkekirke kunde stemme imod dette Lovforslag, og det var det ærede Medlem Hr. Holdgaard, som, da vi behandlede Forslaget om Brændselshjælp til Aldersrentenyderne, udtalte, at han haabede, at man oppe i det andet høje Ting vilde vise et større Hjerte, end Folketingets Mindretal kunde gøre. Se, denne Tilbøjelighed til at opfatte vort Arbejde her som Velgørenhed, til at opfatte Rigsdagens Ting som Velgørenhedskomiteer, denne Tilbøjelighed er det jo ikke sjældent at støde paa. Jeg retter ikke Bebrejdelser mod nogen, jeg søger blot, om vi ikke her kunde finde hverandre, for finder vi hverandre her, saa er overordentlig meget naaet.

Den simpleste Eftertanke skulde jo sige enhver af os, at Barmhertighedens Gerninger som deres allerfornemste Præg bærer dette, at de ikke under nogen som helst Omstændighed kommer til Verden ved Tvang. Barmhertighed og Tvang, stil de to Begreber overfor hinanden, og enhver vil se, at de udelukker hinanden. Barmhertighedens Gerninger kan frembringes ved en personlig Paavirkning af aandelig Karakter, saadan som Kirken forsøger at paavirke Mennesker, men Staten er upersonlig, og Statens Myndighed er slet ikke af aandelig